

LEBRIS

We know
books

ANA M. ARIA

ESCROCHERIA

INSPIRAT DINTR-O POVESTE ADEVĂRATĂ

Scrisul Românesc
Fundăția – Editura

Preambul.	5
Ziua 1.	9
Ziua 2.	13
După o săptămână.	16
Ziua 8.	26
Ziua 9.	40
Ziua 11.	48
Ziua 12.	54
După două săptămâni	68
În aceeași seară	83
Ziua 15.	89
După 3 săptămâni	105
<i>Ziua următoare</i>	108
<i>Peste încă o zi</i>	109
După o lună.	115
După 5 săptămâni	123
Ziua de Crăciun.	129
Început de ianuarie	141
După o lună.	152
După alte 3 zile	162
După două săptămâni	165
<i>Undeva, în Caraibe</i>	165
Epilog	171

Vă spun sincer, rețelele sociale nu m-au atras niciodată: Facebook, TikTok, Youtube, X-Twitter, LinkedIn, Instagram, Snapchat, Telegram, Signal, Zangi sau Pinterest, Tumblr, Reddit, Sina weibo și câte alte drăcovenii or mai fi în lumea asta, tot mai artificială și, din păcate, din ce în ce mai puțin normală. Le consider un rău, nu știu cât de necesar, în cele din urmă. Ne plângem că el, timpul, ne lipsește și că nu mai avem loc de nimeni și de nimic în viața noastră mult prea plină. Dar nu-i adevărat. Timp avem. Doar că e prost, foarte prost gestionat.

Și totuși... asta-i realitatea zilelor noastre. Existența virtuală. Creată de noi, pentru noi, deseori – împotriva noastră. Nu te poți opune curentului, valului, mulțimii care te duce într-o singură și unică direcție. Un magnet ciudat, a cărui forță de atracție crește direct proporțional cu încăpățânarea sau determinarea ta de a refuza să intri în rând cu ceilalți. Cu cât te opui, cu atât mai mult ești atras, mai smuls dintre ale tale, tu și cei rămași deoparte, care încă rezistă, asemeni ție. E, însă, doar o chestiune de timp, în cele din urmă vei ceda și tu. O știi prea bine și, totuși, parcă vrei să-ți mai prelungești puțin, măcar încă puțin, senzația că ești liber și că-ți aparții. Nu-ți aparții, ești al virtualului, al sistemului în totalitate. Cât despre libertate... prefer să mă abțin.

Cum spuneam, până la urmă sistemul învinge. Cum, de ce, în ce fel... N-au importanță motivele. Te-ai înregimentat. „Sunt

online, deci exist”. Noul Descartes, cel al zilelor noastre, cu siguranță asta ar fi spus.

Deși nu am nimic împotriva rețelelor sociale sau a celor care le folosesc, mereu le-am considerat energofage, un loc unde pierzi darul tău cel mai de preț: timpul. Un spațiu de irosit vremea unde găsești, ca la iarmaroc, și marfă de calitate, care merită atenția ta, dar și, sau mai ales, produse de calitate îndoielnică, de doi bani, rebuturi și nimicuri doar frumos ambalate să-ți ia ochii, scamatorii la care te hlizești și râzi, ca la circ, chestii într-atât de ieftine încât și le poate permite oricine, doar nu degeaba suntem societate de consum, chilipiruri de care să rămâi agățat, suspendat de ele, încât să nu le mai poți lăsa, să nu te mai poți desprinde, ajungi să simți că-ți sunt nu doar necesare, ci de-a dreptul vitale, că nu mai ești capabil să trăiești fără ele nici măcar o secundă în plus. Ce bine că le-ai descoperit și, chiar așa, cum naiba ai trăit până acum fără toate aceste nimicuri frumos colorate, fără aceste kitch-uri sclipitoare și de-a dreptul inutile, dar fără de care nu mai poți nici măcar respira acum, că știi despre existența lor? Ei bine, de azi viața ta, mult prea liniștită, mult prea banală, se va schimba. Radical. Total. Ce binecuvântare! Ești, în sfârșit, online.

Oh, dar să mă prezint. Mă numesc Cristina. Am 45 de ani, sunt căsătorită de 20, am o fată de 18 și un cățel de 5. Aș zice – existența mea, rezumată în câteva cifre. Dar nimic special în asta. Suntem toți niște cifre, niște numere, niște coduri de bare undeva, pentru cineva. Pentru sistem. Un punct și-o linie în această imensă bază de date. De ce m-ar deranja?

Mă aflu, la anii pe care i-am atins, la o răscruce în viața mea. La o trezire de conștiință. Simt acest lucru din ce în ce mai pregnant. N-aș avea în principiu de ce mă plânge, unii chiar mă invidiază pentru că am, într-adevăr, tot ce-mi trebuie: o familie bună, un serviciu stabil, un venit acceptabil care-mi permite un trai mai mult decât decent, sunt sănătoasă, sunt încă tânără și,

îndrăznesc să zic, chiar încă frumoasă. Dar ceva îmi lipsește. Există în mine un gol care nu așteaptă decât să fie umplut. Ritmul ăsta robotic, rutina aceasta infernală de zi cu zi, distrug în mine, dacă nu cumva au făcut-o deja, flama aceea a pasiunii, a acelu „ceva” care te face să simți că trăiești și că nu o faci degeaba, că ești viu, că anii tăi nu trec în zadar, că existența ta are un sens, că servește la ceva. Prea mult balast, prea multă cenușă aruncată peste o flacăra devenită în timp o mică scânteie, abia pâlpâind, destul de firavă, dar care, uite-așa, de-a naibii, refuză să se stingă, să moară, în ciuda tuturor. O simt. E acolo, mocnește în mine, încet dar constant, așteptând să-i dau importanță, răbdătoare și calmă, fiindcă mă cunoaște bine, e parte din mine și știe că va veni o zi în care nu voi mai suporta, nu voi mai vrea să fiu un robot, un soldat cuminte și disciplinat, că mă voi revolta și mă voi arăta în toată splendoarea inimii mele și a spiritului meu creator. Iar dacă ea nu vrea să moară, ei bine atunci chiar nu am dreptul s-o las să se stingă. O voi ajuta să redevină flacăra, să redevină vâlvătaie.

O bună perioadă de timp am tot căutat, am stat de vorbă cu mine, cu fiica mea, uneori atât de matură la cei 18 ani ai ei încât aproape mă sperie. Răspunsul la căutărilor mele avea să-mi vină tocmai dintr-o întrebare de-a ei: ce-aș face cu viața mea sau în viața asta a mea, dacă aș avea posibilitatea să aleg? Să aleg ce? „Cum ce, mama? Orice altceva.”

Și atunci am înțeles la ce se referea. La ceva mai presus de mecanismul acesta zdrobitor, pur materialist, în care fără să vrem intrăm, dincolo de acest sistem care ne folosește și ne stoarce, ne ia totul, hulpav și parcă tot mai lacom, nelăsându-ne șansa de a gândi la alte variante ale existenței, la alte posibilități de a ne trăi trecerea aceasta pe pământ, la a face și altceva decât a-i servi pe ceilalți. E, oare, atât de egoist să vrei să trăiești pentru tine? După toți acești ani în care m-am dedicat și sacrificat altora, nu, nu mai cred. Suntem învățați de mici, din familie și de

la școală, suntem programați să fim empatici, generoși, să ne gândim mereu la alții, de parcă sacrificiul de sine și abandonarea propriei persoane în favoarea celorlalți ar fi virtutea supremă. De ce? De ce e atât de rău văzut să vrei să-ți faci bine ție, să te bucuri pe tine? Eu nu am nimic de împărțit cu nimeni, nu vreau răul nimănu. Dar am o singură viață de trăit. Și de azi, începând chiar din acest moment, m-am decis. Nu pot ieși din sistem, sunt conștientă că nu pot. Am datorii ca oricare, o ipotecă și facturi de plătit. Dar refuz să mă mai las folosită de el în întregime, să-i dau toate energiile mele, toată puterea mea creatoare, pasiunea și flacăra care ard în mine. Să-i dau sufletul meu. De azi, vreau să trăiesc și pentru mine. Vreau să-mi trăiesc pasiunea, cea pe care întotdeauna am avut-o, care mereu mi-a creat o bucurie fără margini: să creez bijuterii.

Deși lucrez zilnic cu cifre prin natura meseriei pe care o am, port în mine un suflet de artist. Îmi place să creez, să inventez unicate, să-mi exprim dragostea pentru artă și frumos, combinând culori și texturi, forme și mărimi, realizând produse cu adevărat speciale. Aspectul pecuniar nu m-a interesat niciodată. Nu le creez pentru bani, nu-mi doresc câștiguri substanțiale din asta, deși soțul meu și fiica mea spun că sunt, într-adevăr, talentată, că bijuteriile sunt frumoase și unde e, până la urmă, problema de a vrea să câștigi bani din munca ta, cinstită și corectă? Toată lumea vrea bani.

E-adevărat. Dar pentru bani există locuri de muncă. Există sistemul. Pentru suflet există pasiunea. Nu doar tehnologiile fac să avanseze lumea. Artiștii au și ei locul lor.

Cum v-am spus, de azi sistemul nu mă mai poate avea în întregime. M-am trezit, întrucâtva, și poate după mine o vor face și alții. De azi îmi aparțin și mie.

— Până la urmă, nu arată rău deloc. Ce zici, cum ți se pare?

Mă uit peste umăr la pagina Facebook creată pentru mine de soțul meu, fără de care n-aș reuși să afișez nimic online. Tot ce înseamnă tehnologie, o situație cât de mărunță, cât de simplă, mă depășește cu desăvârșire. Nu înțeleg mai nimic, nici cum funcționează, nici unde duc toate astea. În afară de a scrie un mesaj electronic, de a mă conecta pe platformele Zoom sau Teams, pentru serviciu, și de a căuta la nevoie informații pe Google, restul reprezintă pentru mine o mare și încifrată necunoscută.

Știu, chiar și fiica mea, care a crescut cu toate gadget-urile posibile și imposibile, mă ia peste picior, spunându-mi că totuși, dinozaurii au dispărut demult, dar cum se face că tocmai eu am supraviețuit, că n-a văzut în viața ei un anti-talent mai mare ca al meu, că știe că sunt total depășită, dar că oamenii se mai și adaptează, evoluează, trăiesc în realitatea care este și știi ce?, asta este, ne place sau nu, totul e interconectat, până în cel mai îndepărtat colț al lumii, ce chestie fantastică, suntem norocoși că trăim în prezent, acum, când poți să ai planeta întregă la tine în casă.

Poate nu ar fi în cele din urmă foarte complicat, și un copil de grădiniță mi-ar putea da lecții, sunt convinsă de acest lucru. Dar nu am avut niciodată interes pentru acest aspect. Pentru tehnologie și pentru virtual.

— Arată bine, ce-i drept! N-am nimic de argumentat.

Mai mult împinsă de la spate, aleg în cele din urmă, împreună cu soțul meu și fiica mea, ceea ce pare cea mai reușită fotografie a mea pentru profilul paginii.

— Asta. Definitiv, asta. Te reprezintă.

Mie-mi este indiferentă oricare, până la urmă, nu eu sunt cea importantă, nu pe mine trebuie să mă caute lumea, ci arta mea, bijuteriile mele, unicatele pe care vreau să le ofer tuturor celor interesați. Să ajung prin produsele mele la cât mai mulți iubitori de frumos. Dar lumea nu funcționează așa.

— Lumea e vizuală, mama, chiar și tu poți pricepe asta, toți suntem vizuali, toți ne uităm la aparențe. Bine, știi că tu nu, dar am stabilit deja că tu ești un specimen aparte, și chiar mă întreb ce cauți în secolul ăsta? Am spus mereu că ți-ai ales greșit perioada în care să trăiești. În poza asta chiar ești superbă.

— Las că nu-i chiar așa, fără maică-ta nu mai existai nici tu, mânca-o-ar tata de frumoasă...

— Frumoasă, zici, doar frumoasă, tata?! Și inteligentă? Și autonomă? Și cu picioarele pe pământ? Și...

— Perfectă, fata tatii, tu le ai pe toate! Dar nu uita că jumătate din ce ai, ai de la maică-ta.

Îi ascult absentă, amuzându-mă sau pur și simplu nebăgându-i în seamă, în funcție de cât de superficiali îmi par într-un moment sau altul. Ai mei iau viața mult prea ușor. Eu, adesea, mult prea în serios. Ca și acum.

— Oare o să le placă oamenilor creațiile mele?

— Păi or să le placă, dar trebuie să le faci cunoscute, să-ți faci prieteni, cât mai mulți. Să postezi și pe pagina ta, dar și pe grupuri, în comunități, acolo sunt și mai multe șanse să fi văzută, să fii cunoscută.

— Va trebui să-ți faci și o pagină web, mama, una de creator, de artist, nu-i așa, tati? Am dreptate, nu? Cumpărăm domeniu și mă ocup, ți-o aranjez eu super bine, dar va trebui să postezi mereu acolo câte ceva.

— Cam ce?

— Păi să scrii despre tine, mama, despre cum te vezi ca artistă și creatoare de bijuterii, despre filosofia ta, despre cum ai

Început, cu pasiunea asta a ta, de unde îți vin ideile, cum le crezi, ce materiale folosești, dacă ai o viziune a ta, eco-responsabilă sau chestii de-astea care sunt acum la modă, în trend, se poartă și au căutare, țin la oameni. Marketing simplu.

— Bine, până acolo să învețe, cât de cât, ce poate face pe pagina ei. Ia, trage un scaun și vino-ncoa' să-ți arăt.

Și-ncep să-mi explice, când soțul meu, când fiica mea, ba unul, ba celălalt, din ambele părți, amestind-mă cu informații de tot felul. Cum să-mi caut prietenii, foști colegi sau amici din tinerețe, cum să mă uit pe paginile lor de profil, cum să dau like-uri și să răspund la mesaje.

— Și aici, dacă apăs aici ce se întâmplă?

— Mama, nuu, ce faci?! Îți dai like ție personal. Doamne, te faci de râsul lumii!

— Cristina, zău așa, dă-o naibii de treabă, fii atentă, îți mai explic o dată, hai că poți, știu sigur că poți, dar fii un pic atentă, ce naiba...

— Sunt atentă. Ok. Iar dacă nu știu, întreb.

— Mama, uite, cineva tocmai ți-a cerut prietenie! Cunoști persoana asta?

Inima îmi bate cu putere. Cineva care m-a găsit și vrea să ne împrietenim. Deja?! Atât de repede? Nu recunosc numele, dar chipul parcă, parcă îmi spune ceva... și orașul... aveam o verișoară care locuia acolo, în localitatea aceea...

— Accepti sau nu?

Laura nu mai așteaptă și apasă pe tastatură în locul meu.

— Am acceptat, gata, că până te hotărăști tu...

Rămân mască, este chiar ea, verișoara mea. Maria. Nu ne-am mai văzut de peste 30 și ceva de ani, drumurile noastre s-au despărțit din tinerețe, ne-am pierdut din vedere și nu am mai știut nimic una despre cealaltă. Îmi scrie că mă caută de o viață, că știa că plecasem într-o altă țară, dar că nu mai avea niciun contact de-al meu, că se bucură că sunt bine, că-i plac bijuteriile mele și

mă feliicită, că sunt talentată și că va distribui pozele și postările mele și altora, le va trimite link-uri, că mă va eticheta în postările ei. Îi mulțumesc, bucuroasă de această revedere peste timp, fără să înțeleg o iotă din ce-mi spune. Deduc, totuși, că e de bine.

— Hai c-o să te obișnuiești repede, dă-o încolo de treabă. E super simplu, toată lumea e pe Facebook în ziua de azi, nici nu pleacă bine în picioare și toți prichindeii au celulare și tablete și au o dexteritate de te sperie.

— N-aș zice că e chiar un lucru bun, Alex, sincer.

— Ei, bun, ne-bun, asta e. Vrei să-ți vinzi bijuteriile sau nu? Aici e locul tău, online. Mulți aici și-au început un business și au făcut treabă bună, să știi, câștigă frumos și chiar s-au și lăsat de serviciile anterioare.

— Știi bine că nu fac asta pentru bani. Le-aș da și gratis, numai să știu că bucură niște persoane.

— Bine, gratis-gratis, dar măcar banii pe materiale să ți-i scoți. Înțeleg și eu pasiunea asta a ta până la un anumit punct, dar... totul are o limită. Pune preț pe ceea ce faci. Ești valoroasă, draga mea, încercă să ai mai multă încredere în tine.

Aud adesea încurajările soțului meu, dar până acum mesajele lui nu au depășit stadiul de simple cuvinte, simple îndemnuri, cuvinte spuse mai mult de complezență. Astăzi însă, nu știu, poate sunt eu și schimbările pe care le simt înăuntrul meu, poate și tonul lui, dar parcă le simt altfel. Are dreptate, așa e. Sunt valoroasă. Și ar trebui să mă privesc într-o altă oglindă, cea a conștientizării propriei valori. Să fiu mai încrezătoare, să fiu cu adevărat convinsă că pot, că am talent, că sunt cineva. Trăiesc o revoluție. Mica flacăra din mine crește încet-încet, devenind dintr-odată mai puternică.